

M | **V** TVT342 Izbor iz Mudrosnih spisa
ak. g. 2018./19. utorkom u 11:00
amdg.ffrz.hr → nastava

I

MCM
LXX
V

Knjiga Mudrosti

Mudrost Salomonova na grčkom
Najmlađi SZ-spis
Prvi za čitanje

M | **V**
I | MCM
LXX
V

Sveučilišni centar
Matija Vlačić Ilirik, 3. g.
utorkom u 10:00

TVT342 Egzegeza

Staroga zavjeta, ECTS 4

– Izbor iz Mudrosnih spisa

Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a

amdg.ffrz.hr → nastava → MVI

Mudrost Salomonova

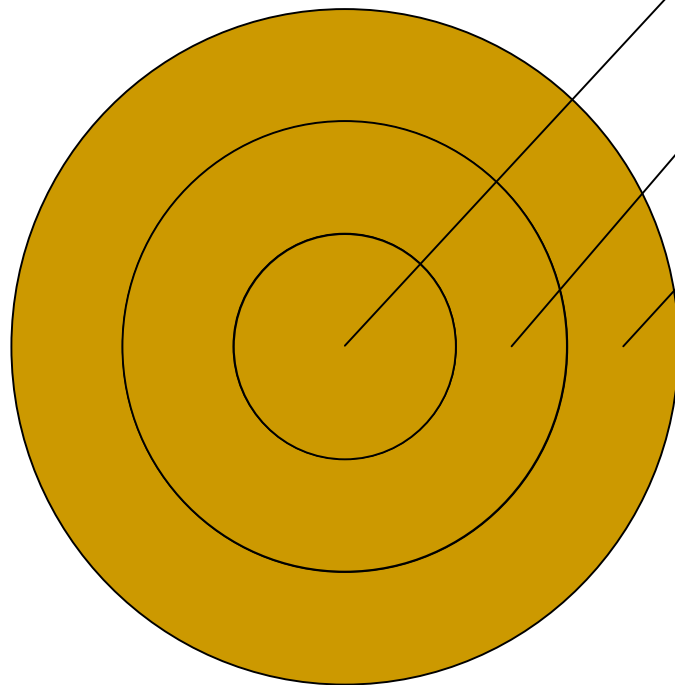
- **najmlađi spis na grčkom**
 - tekst iz rukopisa, citata, prijevoda
 - pjesnički tekst
 - paralelizam
 - poticajni spis
- **Pouka za život koju mudrac prenosi**
 - pismoznana

Struktura Knjige Mudrosti

- **Prvi dio: 1,1-6,21**
 - **A. pravednost i traženje Boga (1,1-15)
+ Božji sud (6,1-21)**
 - **B. zlotvori (1,16-2,24; 5,1-23)**
 - **C. pravednici su u Božjoj ruci (c3s)**
 - **Drugi dio: Pohvala mudrosti 6,22-11,1**
 - **hvalospjev (6,22-8,21)**
 - **molitva (9,1-18)**
 - **plodovi mudrosti c10**
 - **Treći dio: hvalospjev o Izlasku 11,2-19,22**
-

Prvi dio knjige (1,1-6,21)

**1. c3s Pravednost –
filozofija života**

**2. 1,16-2,24; 5,1-23
Misli zlotvora**

**3. 1,1-15: ljubav prema
pravednosti
6,1-21: upozorenje
na Božji sud**

Drevni ateizam i nihilizam

- Antropologija u Mudr 2,2.5?
- Čovjek “slučajnik” (2,2)
- Smrt je kraj (2,1.5)
 - Smisao života prema 2,6-9?
- Uživanje sadašnjih dobara
 - Pogled na pravednika u 2,10.19:
- Potlačimo (KS), zlostavljajmo! (v10)
- Iskušajmo! (v19)
 - Optužba u 2,13.16.18:
 - Govori da je Sin Božji
- Dozivatelji smrti (1,16) usp. 2,20
- Pravednika osuditi na smrt (2,20)

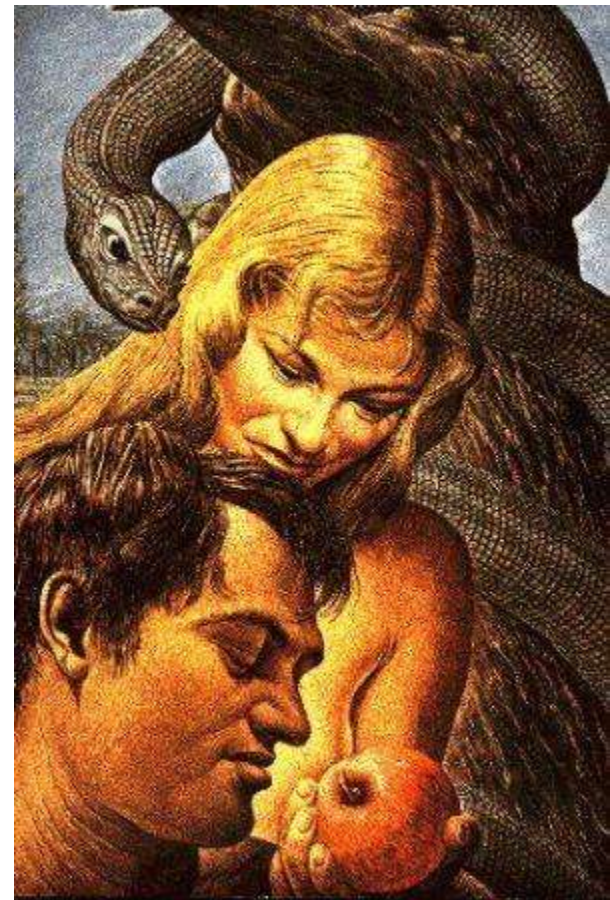
Pouka

- Kome upućena? Mudr 1,1; 6,1.9.21
- Suci (1,1); kraljevi (6,1); vladari (6,9.21)
- “Moje riječi” (6,9.11.25)
– čije: 7,1
- Smrtnik (7,1), poznat po 7,7; 8,21
- Molitva za mudrost (7,7; 8,21 usp. c9)
 - rezultati u 7,11:
- Dobio i sve ostalo
 - Pristup Bogu? (1,1)
- “Promišljajte, tražite” (1,1)
- Uloga Duha (1,5.7; 7,7)?
- Duh pouke παιδεία ~ Tora
 - ⇔ prijevara, ludost, nepravda (1,5)
- Duh Gospodnji drži sve (1,7)
- Duh mudrosti (7,7)

Život ili smrt

- Što je važno kod čovjeka (Mudr 1,6-11)?
- Riječi, govor
 - Svrha stvorenja u 1,12-16:
- Život
 - Odakle smrt (2,24)?
- sotonska zavist (2,24) usp. Post 3s
- zmija i Kajin
 - Besmrtni objekt ljubavi prema 1,1.15?
- Pravednost
 - Susret sa suprotnim stavom 2,1-20
- Nihilistička zajednica (dijaloški navod)

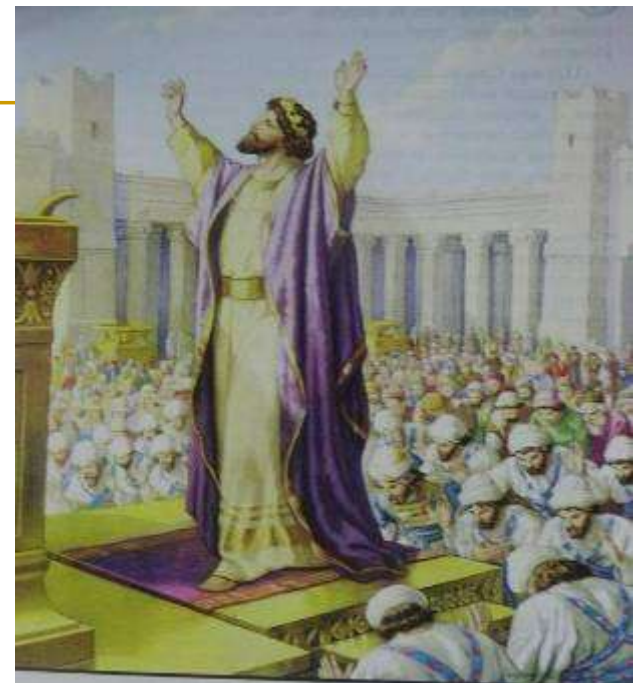
Ateisti, nihilisti na sudu

- Novi susret s pravednikom, u strahu (Mudr 5,2):
- raskajana, tjeskobna zajednica (5,3)
 - Njihova obilježja (5,4-13): v4-6.8?
- uvid u vlastitu ludost (5,4)
- pravednik Sin Božji (5,5)
 - Nije im sunce ogranulo (5,6)
(usp. Post 28,11; 32,32)
- kakva nam korist? (5,8)
 - Prolaznost zloće u Mudr 5,10-12:
- trag lađe (v10)
- ...ptičjega leta (v11)
- ...strijele (v12)

Salomon razgovara s Bogom

Velika molitva
u Knjizi Mudrosti

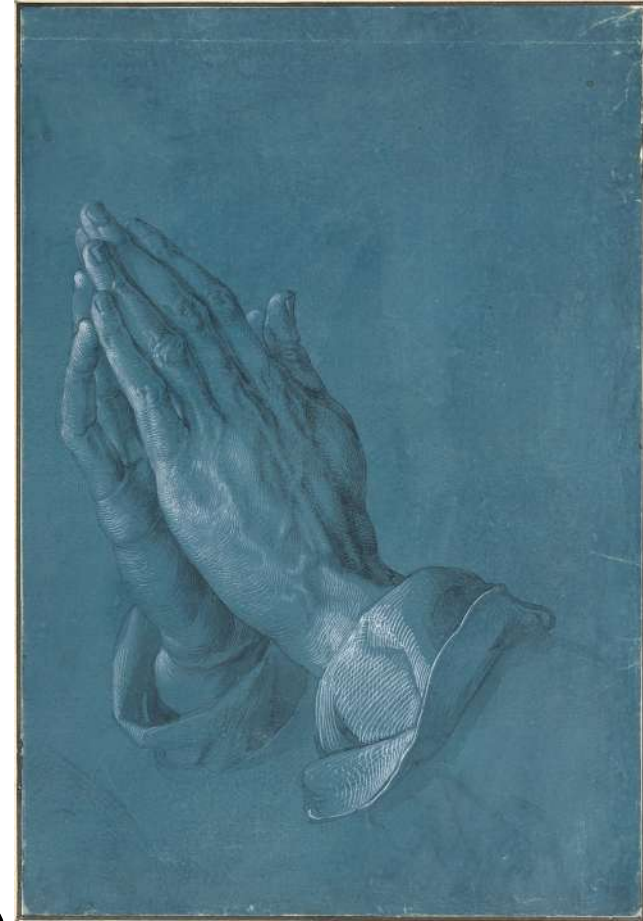
Molitva za mudrost

- Smisao čovjekova života u Mudr 9,2s?
- Upravljati u svetosti i pravednosti (9,3)
 - Čija molitva (9,7s)?
- Kralj i sudac (7)
 - ⇐ “suci zemaljski” (1,1)
- Graditelj Hrama (8)
 - Sveto znanje prema 9,9.10.18:
- Što je *milo* u Božjim očima (9,9)
 - Bogu *milo* (9,10.18) – ἀρεστόν
 - Kome upućena molitva (14,3)?
- “Oče” (14,3)

Dokle seže

- Mudr 10,20; 11,4.26; 14,5.6; 15,1; 16,12; 17,2; 18,15; 19,9.22
- *Tvoje* sveto ime (10,20)
- *Tebe* prizvali (11,4)
- Sve je *tvoje*, ljubitelju života (11,26)
- *Tvoja* mudrost (14,5); *tvoja* ruka (6)
- Svime milostivo *upravljaš* (15,1)
- *Tvoja* riječ liječi sve (16,12)
- *Tvoji* sudovi (17,2)
- *Tvoja* svemoguća riječ (18,15)
- Slaviti *tebe*, izbavitelja (19,9)
- *Ti* si uzvisio i pomogao (19,22 – kraj)

Velika molitva

- Nije individualistička, nego posrednička:
- Bog otaca *naših* (9,1)
- Upravljaš *nama* (12,18)
- *Nas* koriš (12,22)
- Bože *naš* (15,1) *tvoji* smo (2)
- Proslavio si nas (18,8)

Pravednici – suradnici mudrosti

- Stvoren sâm (Mudr 10,1):
- Adam (1s)
 - Bratoubojica (3):
 - Kajin (3)
- Potop (4), splav (14,6):
- Noa (4; 14,6)
 - Pomučeni narodi (5):
 - Kula babilonska (5)
- Jači od ljubavi prema djetetu (5):
- Abraham i Izak (5)
- Spašen od ognja s neba (6):
- Lot i Sodoma (6-8)
 - Stup od soli (7)
- Bijeg pred bratom (10):
- Jakov (9-12)
 - “Božje kraljevstvo” – san? (10)
 - Lakomac: Laban (11)
 - “Žestoki boj” – s Bogom? (12)
- Prodani pravednik (13):
- Josip (13s)
- Sveti prorok (11,2):
- *Izloženi* spašen (18,5):
- Mojsije

Krivoboštvo

- = Blud (Mudr 14,12)
- Lažni bogovi u Mudr 13,2:
- Oganj, vjetar, zrak, sazviježđa, voda, zvijezde
- 1. Nastanak kumira 13,11-19:
- Neobradivo drvo (13) → objekt molitve (17)
 - Od izrade predmeta (11)
 - Ostaci za vatru (12)
 - Drvo od lađe (14,1)
- 2. kumiri (14,15.17) (v. 15-21)
- Lik umrloga djeteta (15)
- Lik vladara (17)
 - U kamenu i drvu (21)

Plodovi krivoboštva

- 3. kumiri (Mudr 15,7s)
- Lončar umjesto glinene posude (7)
- “isprazni, ništavni bog” (8)
 - Motivacija prema 15,12:
- zarada
 - Plodovi u 14,22.25s.27
- Krivoboštvo zovu mir (14,22)
- Ubojstvo, krađa, prijevara...
- ...preljub, nećudorednost.
 - Kataloga poroka
 - Sažetak (27):
- Zlo – krivoboštvo mu je uzrok i svršetak (27)

Narod Božji ↔ neprijatelji

- Sveti puk, rod besprijekorni (10,15)
- *Djeca Božja* (12,7)
 - Tvoji sinovi (12,19.21; 16,10) Tvoja djeca (12,20; 19,6)
- Tvoji *sveti* (18,1.9)
- Djeca svetaca (18,5)
- Djeca pravednika (18,9)
- Tvoj narod (18,7 19,5)
- “Izraelci” = oni (19,2.16)
- Bezbožnici (10,6; 11,9; 17,2)
- Neprijatelji (11,3.5.8; 16,4 18,7)
- “Egipćani” = oni (18,1.4)
- Dušmani (16,8)
- Tlačitelji (16,4)
- Grešnici (19,1)

Plodna kazna

- 1. **Kazna** protivniku, poziv Izraelu (18,8)
- “Kazna” ⇔ “proslava” (18,8)
 - Kako Bog postupa (11,10; 11,5;16,2)?
- strahovit kralj ⇔ blago kao otac (11,10)
- “Kazna” ⇔ “dobročinstvo” (11,5.13; 16,2)
 - 2. **Kušnja**, odgoj (11,7s; 16,5s):
- Žeđ → obilje vode (11,7s)
- Zmije (16,5)
 - spasonosni znak (6)
 - Ozdravljenje daje Bog (7)
 - Božja riječ liječi (12)
- Ruka Gospodnja za koga (11,13)?
- Tko se divi (11,14) i spoznaje Boga (12,27b)?
- **Obraćanje bezbožnika:**
 - Egipat (11,13s)
 - Kanaan (12,27)
- **Žeđ za Bogom (11,14b)**

Čudesna i znaci (8,8; 10,16)

- *Mudrost ih provela preko Mora (10,18)*

- Od mora nastaje put (19,7)

- Božji sud – spas ↔ propast:

- Voda iz pećine (11,4)

- ↔ rijeka postala krv (6)

- Od otrovnica spašeni (16,7.10)

- ↔ skakavci i muhe (16,9)

- Božji sud – pedagogija:

- Egiptu životinje (11,15; 16,1)
koje su štovali (11,16; 16,1)

- Kanaancima sud
malo-pomalo (12,10)

Kazna ⇔ dobročinstvo

- Egiptu životinje, kukci (16,1) komarci, žabe (19,10) ⇔ Izraelu u 16,2; 19,12?
- prepelice (16,2; 19,12)
- tuča (16,16) ⇔ Izraelu u 16,20?
- kruh s neba koji ima svaku slast (16,20)
- tama (17,2; 18,4) ⇔ u 18,3?
- ognjen stup (18,3)
- Tama – sud nad zločincem
 - Noć iz dubine Podzemlja (17,13) teška (20)
 - Strah (17,6-14); užas (18)
- Pogubitelji pogubljeni (18,5) – rat Gospodnji

